

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ**

**«Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ**

**Студенттер мен жас ғалымдардың  
«GYLYM JÁNE BILIM - 2024»  
XIX Халықаралық ғылыми конференциясының  
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ  
XIX Международной научной конференции  
студентов и молодых ученых  
«GYLYM JÁNE BILIM - 2024»**

**PROCEEDINGS  
of the XIX International Scientific Conference  
for students and young scholars  
«GYLYM JÁNE BILIM - 2024»**

**2024  
Астана**

**УДК 001**

**ББК 72**

**G99**

**«GYLYM JÁNE BILIM – 2024» студенттер мен жас ғалымдардың XIX Халықаралық ғылыми конференциясы = XIX Международная научная конференция студентов и молодых ученых «GYLYM JÁNE BILIM – 2024» = The XIX International Scientific Conference for students and young scholars «GYLYM JÁNE BILIM – 2024». – Астана: – 7478 б. - қазақша, орысша, ағылшынша.**

**ISBN 978-601-7697-07-5**

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

**УДК 001**

**ББК 72**

**G99**

**ISBN 978-601-7697-07-5**

**©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия  
ұлттық университеті, 2024**

Оғыз сөзі “өзен” дегенді де білдіреді. Өзендер мен бұлақтар түріктерде тайпалардың қалыптасуы мен дамуында маңызды рөл атқарды. Орхон өзені пайда болған таулардан отыз өзен ағып жатыр және әр өзеннің Шетінде бір немесе екі ру тұрады, ал "тоғыз өзеннің" бойындағылар "тоғыз оғыз" деп аталады, ал "он өзендегілер" "он ұйғыр" деп аталады. Оғыз сөзі Анадолы тілінде "халим, селим, лайықты" мағынасында қолданылады, сонымен қатар оны ойрат (паразит-тентек) сөзінің синонимі деп санайтындар бар.

"Оғыз" сөзінің шығу тегі туралы зерттеушілер бірауыздан келіспейтіні анық. Оғыз тайпаларының атаулары ежелгі уақытта кездеседі және уақыт өте келе кейбір өзгерістерге ұшырады. Бұл ежелгі дәуірдің ең жақсы дәлелі-тайпалардың атаулары жұрнақтармен және тамырлармен құрастырылған, олар тіпті Орта ғасырларда сирек қолданылған және ұмытылған.

Қорытындылай келе, "оғыз" сөзінің этимологиясын зерттеу түркі халықтарының әлеуметтік құрылымы мен мәдени бірегейлігінің терең аспектілерін ашады. Ежелгі түркі терминдерінен шыққан "оғыздар" сөзі тек тайпалық одақты ғана емес, сонымен бірге бірліктің, күштің және тайпааралық ынтымақтастықтың маңызды ұғымдарын білдіреді. Бұл мағыналар қазіргі түркі халықтары мен мемлекеттерінің қалыптасуына ықпал ете отырып, Орта Азиядан Анадолыға дейінгі кең аймақтың тарихи және мәдени дамуындағы Оғыз Одағының шешуші рөлін көрсетеді.

Оғыздардың этимологиясы мен тарихын одан әрі зерттеу ортағасырлық Еуразиядағы тайпааралық қатынастардың, көші-қон процестерінің және мәдени алмасудың динамикасын түсінуге құнды түсініктер бере алады. Бұл өз кезегінде қазіргі түркі сәйкестіктерінің тарихи тамырларын және олардың ежелгі тайпалық дәстүрлермен байланысын терең түсінуге ықпал етеді.

Осылайша, "оғыз" сөзінің этимологиясы түркі халықтары тарихындағы ең ұлы тайпалық одақтардың бірінің атауын түсінудің кілті ғана емес, сонымен қатар қазіргі Еуразияның көптеген ұлттары мен мәдениеттерінің қалыптасуына өшпес із қалдырған тарихи және мәдени мұраны терең зерттеуге көпір ретінде қызмет етеді.

#### **Қолданылған әдебиеттер тізімі**

1. Сумер Ф. Оғыздар шежіресі. – Стамбул, 2007. – 528 б.
2. Асадулла Матуфи. Тарих, Фарханг ве Хюнер-и Тюркман. – Тегеран, 1 том. – 188 б.
3. Гамильтон, Дж.Р. Тоғыз Оғыз және Он Уюр. – Анкара, 1997. – 232 б.
4. Немет, Дж. Происхождение и история древних венгров. – 1966. – 420 б.
5. Хусейна Намика Оркун. Огузлара даир. – Анкара, 1935. – 144 б.
6. Бартольд В. Түркістан Моңғол Шапқыншылығына дейін, - Стамбул, 1982. – 600 б.
7. «Divanü lugat-it-türük» Аудармасы, транс. Бесім Аталай, ТДК. Анкара, 1998.
8. Ибрахим Кафесоглу. Турецкая национальная культура. – Анкара, 1998. – 262 б.
9. Тұран О. Ежелгі Түріктерде Жебені Заңды Символ ретінде Пайдалану. – Анкара, 1945. – 623 б.
10. Синор Д. Оғыз Ханның Дастаны туралы Кейбір Ойлар // "Istanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi". Т. IV. Выпуск №2. – Стамбул, 1950. – 1-13 бб.
11. Луи Базен. Заметки о мотивах Огуза и Турции // Журнал Oriens. Т IV. Стамбул, 1953. – 315-324 бб.

ӘОЖ 342.536.12

#### **КОРЕЙ ХАЛҚЫ ЖӘНЕ ПРЕЗИДЕНТ: СЕНІМ МЕН АЛАР АСУЛАР**

**Аманжолова Алина Нурлановна**  
[amanzolovaalina8@gmail.com](mailto:amanzolovaalina8@gmail.com)

Юн Сок Ёл үкіметі — 20-шы президенттік сайлауда сайланған Президент Юн Сок Ёль басқаратын Корея Республикасының үкіметі. Бұл Корея Республикасының консервативтік партиясы құрған 5-ші үкіметі. Бостандық пен еркін нарықтық экономиканың құндылығын, батысшылдықты және Корея мен АҚШ-тың күшті одағын баса көрсете отырып, Ұлттық күшке негізделген әлем Кореядағы консерватизм бағытын ұстанады. «Халық қуаты» партиясының кандидаты Юн Сок Ёль – саясатқа жаңадан келген адам. Ол саясатқа келіп, 129 күннен кейін президенттікке кандидат болып сайланды. 20-шы президенттік сайлауда шамамен 0,73% дауыспен өте кішкентай артықшылықпен жеңді және президенттік сайлаудың соңына дейін жалғасқан партия ішіндегі шиеленістерге, сондай-ақ төтенше қақтығыстар мен антагонизмге байланысты ол туралы қоғамдық пікір екіге бөлінді. Салыстырмалы түрде айтсақ, бұған президент сайлауы кезінде туындаған түрлі даулар себеп болған деп есептеледі. Президенттің оң рейтингі үкіметтің бастапқы кадрлық құрамы мен мемлекеттік істерді басқаруға қатысты туындаған көптеген дауларға байланысты ол ант беру рәсімінен кейін төмендеді және екі айдың ішінде оң рейтингі 30% диапазонына дейін төмендеді. Келесі екі жылда ол тұрақты түрде 30% диапазонында қалды. Корей саяси әлемінде «ақсақ үйрек» сөзі сөздік анықтамасынан әлдеқайда кеңірек және рейтингтердің төмендеуіне және қайта көтерілу ықтималдығы өте төмен құбылысына қатысты. Сондықтан, егер бекіту рейтингі белгіленген мерзімнен бұрын төмендесе, оны «ерте ақсақ үйрек» деп атайды. Әйтсе де, бұл президент Юн Сок Ельдың қызметке келгеніне аз ғана уақыт болса да, «ақсақ үйрек» болғандай рейтингі түсіп бара жатқанын білдіреді [1].

Президентке кандидат болған кезде, әр қатысушы кандидатура халықтан қолдау күтеді. Президент Юн Сок Ёльдың саяси көзқарастарын, реформаларын және мақсаттарын қолдайтындар және оған сенетіндер көп емес, бірақ олар әлі де бар. «Жастар прогрессивті» деген стереотипті жою арқылы негізгі оппозициялық Консервативтік партияның президенттікке кандидаты да, консервативті көзқарастағы жастардың сеніміне ие болуда. «Халық қуаты» партиясының президенттігіне кандидат Юн Соктың сайлау учаскесінде «Енчжон болашақты дамыту» институтының директоры Шин Сон Ён мен «Халық қуаты» партиясының 20-шы президенттік сайлау азаматтық қоғам комитетінің хатшысы Сон Ын Би кездесіп, халықтық билік партиясы мен Юн Сок Ёльды қолдау себебіне қатысты олар жақсы өмір сүруге кепілдік бере алатын, саяси күш пен кандидатқа сенетіндерін білдірген. Халықтық билік партиясының жалынды мүшелері және Юн Сок Ёльдың қызу жақтастары ретінде олар Мун Чжэ Иннің бес жылдық билігі кезінде кең таралған әлеуметтік теңсіздік пен әділетсіздікке назар аударды және оны жойып ертеңгі күнді жасауға консерватизмді тандап сенетіндерін айта кетті. Атап айтқанда, олар авторитаризм мен алаяқтықтың жойылатынына сенеді және жастардың табысы мен арманы шындыққа айналатын әлеуметтік жүйені құруда Юн Сок Ельға сенеді. Олар сондай-ақ Юн Сок Ель кезінде жақсы өмір сүру саясатын құрылатыны туралы айтып болжамдаған болатын. Сонымен қатар Корей мүгедектер қауымдастығы (Джигангхюп) Халық күші партиясының кандидаты Юн Сок Ельды президент сайлауында ресми түрде мақұлдады. Қолдау және сену туралы мәлімдемесінде, әр партияның президенттікке кандидаттарын олардың мүгедектерге қатысты өз міндеттемелерін орындау ықтималдылығына қарай және олардың шынайылығы туралы мұқият тексергеннен кейін кандидат Юн Сок Ельге сенетіні туралы шешім қабылдағанын хабарлады. Олар Юн Сок Ёльдың «барлығы тең бола алатын және әділеттілік орнататын әлеуметтік орта құру» туралы уәдесін назарға алып жақтаған болатын. Юн Сок Ель тарапынан мүгедек халыққа бес бағыт бойынша нақты ұсыныстар жасалды, соның ішінде мүгедектерге арналған жеке бюджет жүйесі, көлік құқығы мәселесі, мүгедектердің тәуелсіздігінің экономикалық мәселелері, жұмыстың негізін құрайтын жұмыспен қамту мәселелері, мүгедектердің өмірі, мүгедектердің мәдениетке

құқығы мәселесі, мүгедек балалардың білім алу мәселесімен жұмыс жасау уәдесі берілді. Сонымен қатар Президент Юн Сок Ельдың бұрынғы прокурор болғаны және сол қызметінде атқарған біршама істері, халықтың сеніміне кірерлік болды. Атап айтқанда, 2006 жылы Жоғарғы прокуратураның Бас тергеу басқармасында тергеуші болып жұмыс істеп, HYUNDAI Motors пара беру қоры туралы ісін басқарды. Ол Пак Кын Хенің тұтқындалуында маңызды рөл атқарып, жұлдызды прокурордың мансабын бастады. Сондай-ақ Чой Сун Силь жанжалына қатысты қосымша тергеу жүргізді, У Бён Удың желісі толығымен жойылды және бұрынғы президент Ли Мён Бак та тергеуге алынды. Қазіргі президенттің бұрынғы мансабында жоғары лауазымды тұлғалардың қамауға алынуымен атқарылған жұмыстары кейбір азаматтардың сеніміне септігін тигізді деуге болады. Қазіргі уақытта президент Юн Сок Ёльге деген сенімін сақтайтын жалғыз одақтастар – «Халық қуаты» партиясының жақтастары және консерваторлар. Қалыпты бөлімге 70 және одан жоғары жастағы адамдар және Тэгү/Кёнбук провинциялары кіреді, оларды Халықтық билік партиясының дәстүрлі достық тобы деп атауға болады. Президент Юнға қалған ұрпақтар, жыныстар, аймақтар және саяси партия топтары арасындағы сенім, өкінішке орай, сенімсіздік ауқымында [2][3][4].

Президент Юн Сок Ёльға деген сенім ең төменгі деңгейде болды. Бұл жаман белгі, өйткені президентке сенім әдетте оның өкілеттігінің бірінші жылында ең жоғары болады, содан кейін бірте-бірте азаяды. Сенім – саясаткерлердің басты капиталы. Президент – мемлекеттік істерді жүргізу үшін ең жоғары лауазымды атқаратын саясаткер. Осыған байланысты Юн Сок Ёль әкімшілігінің болашағы оңай болмайды деген болжам бар. Президент Юн Сок Ёль 2022 жылы, оның өкілеттігінің бірінші жылы, алған сенім баллы 10 ұпайдан 3,62 баллды құрайды. Ол сенімсіздік диапазоны 0-ден 4 баллға дейін, бейтарап диапазон 5 ұпайға және сенімділік 6-10 ұпай диапазонына бөлінеді. Осы уақытқа дейін қазіргі президентке деген сенімнің ең төменгі деңгейі сол кездегі президент Пак Кын Хенің 2016 жылдың тамыз айының соңында еді. Ол 3,91 балл болды. Биліктегі президент Юн Сок Ёльға (3,62) деген сенім сол кездегі президент Пак Кын Хеден (3,91) төмен болды. Сенімділіктің төмендігінің себебі неде? Мұны респонденттердің Юн Сок Ёль әкімшілігінің әрекеттеріне берген бағасы арқылы бағалауға болады. Бұл қоғамдық сауалнама «Current Events IN» президент Юн Сок Ёль инаугурациясынан кейінгі алғашқы 100 күн ішінде орын алған алты негізгі мәселенің сенімділігі туралы сұралды. Олар Президент аппаратының Юнсанға көшуі, Көтерілу, Мемлекеттік басқару және қауіпсіздік министрлігі құрамында полиция бөлімін құру, Партия ішіндегі қайшылықтар, Министрлер мен әкімшілік қызметкерлері, ханым Ким Гон Хи сияқты кішігірім шенеуніктер. Барлығы 2-ден 3 баллға дейінгі сенімсіздік ауқымына жататын төмен балл алды. Президент болғаннан кейін оның отбасы, жеке өмірі, бұрынғы жасаған істері толық зерттеледі және де сынға ұшырайды. Осыған байланысты Юн Соктың әйелі Ким Гон Хи ханым акциялардың бағасын манипуляциялау, жалған түйіндеме және диссертациялық плагиат жасады деген күдікке ілінді. Президент Юн Сок Ёльдың қайын енесі «жалған теңгерім туралы куәлік» оқиғасы үшін бірінші қылмыстық сот процесінде бір жылға бас бостандығынан айырылды және сонымен бірге заңсыз әрекеттерге көмектескені үшін кінәлі деп танылды. Осының бәрі Президенттің атына нұқсан келтіріп, халықтың сенімінің жоғалуына әкеледі. Президент Юн қызметке кіріскеннен кейінгі «фан-клубтар» туралы дау қосылды. Президенттің әйелі ретінде бірінші ханым Ким Гон Хи НАТО саммитіне қатысты. Жеке байланысы бар адамдардың қоғамдық іс-шараларға орынсыз қатысуы туралы дау туды. Президенттің жұбайының фан-клубы президент пен оның жұбайының БАҚ-қа жарияланбаған суреттерін жариялады және Президенттің құпия кестесі алдын ала жарияланды. Бұл «Sisa IN» сенім сауалнамасында жүргізіліп, ханым Ким Гон Хиге және оның айналасындағы басқа шенеуніктерге тек Демократиялық партияның жақтастары (0,64 ұпай) және тәуелсіздер (2,02 ұпай) ғана емес, сонымен қатар Халық күші партиясының жақтастары да сенімсіздік танытқан (4,86 ұпай). Барлығы сенімсіздік аймағында болды. Демократиялық жақтастар оны қанағаттанарлықсыз деп бағалады. Онымен қоса Президент Юн бұрынғы прокурорлар немесе жеке байланыстары бар

қызметкерлерді қолдайды деген билік партиясының ішінде де сын айтылды. Сондай-ақ, негізгі кірістер партиясының өкілі, О Джун Хо, президент Юн Сок Ёлды өзінің ұлттық саясатын өзгертуге шын жүректен шақырды. Үндеуінде ол Оңтүстік Кореяның күрделі хаос жағдайында екенін көрсетті. Үкімет, Ұлттық жиналыс және азаматтық қоғам арасындағы байланыс пен ынтымақтастық шұғыл қажет. Ол оппозициялық партияны үкімет істеріндегі серіктес ретінде құрметтеуге және онымен диалог үшін дереу кездесуге шақырды. Таяқтарыңызды қойып, кәсіподақтар мен азаматтық қоғамға ынтымақтастық қолын созуды сұрады. Сонда ғана Кореядағы бұл ауыр хаос тоқтатылады. О Джун Хо Кореяның айналасындағы әлем және қоршаған орта қандай жағдайда екеніне наразылық білдірді. Жапония көрші елдердің аландаушылығын елемей, ластанған суды шығаруды жоспарлап отыр. Америка Құрама Штаттары мен Қытай арасындағы гегемония үшін бәсекелестік күшейген сайын Кореяның жаһандық жеткізу тізбегіндегі экономикалық мәртебесі тұрақсыз болды. Климаттық дағдарыс салдарынан болатын аптап ыстық пен жауын-шашынның мөлшері жыл сайын артып келеді. Корея Республикасы қазір бұрын-соңды болмаған дағдарысты бастан кешіруде. Әрине, қазіргі үкімет тұсында климат дағдарысы, қауіпсіздік дағдарысы және әлеуметтік толқу дағдарысы бірінші рет болып тұрған жоқ. Дегенмен, қазіргі үкімет дағдарысқа жауап беру үшін Корея Республикасының әкімшілік мүмкіндіктері мен азаматтық қоғам ресурстарын ұйымдастыруы керек. Бірақ Юн Сок Ёлдың үкіметі не істеп жатыр? Ол бұрынғы үкіметтің мұрасын жоққа шығарып, кәсіподақтарды, азаматтық қоғамды және сарапшылар топтарын «картельдер» деп атады. О Джун Хо партияға билікке келгеннен кейін бір жыл үш ай ішінде оппозициялық партиялардың жетекшілерімен бірде-бір әңгіме өткізбегенін айтты. Төтенше жағдай орын алса, жауапкершілік төменгі шенеуніктерге жүктеледі, ал жоғары шенділер зардап шеккендерден кешірім сұрамайды. Жәбірленушілердің үндеулері, оппозициялық партияның сыны және азаматтық қоғам өкілдерінің сауалдары қазіргі билікті шайқау әрекеті ретінде қарастырылады. Халық «Корея командасы» болып біріксе де жеңе ала ма деп ойлайтын дағдарыс жағдайында Юн Сок Ёл үкіметі ақ-қара логика арқылы бөлінуге шақырады: не сен менің қолдаушымысың, не сен менің жауымсың. Бұл ұлттық саясат өзгермесе, Кореядағы бейберекеттік одан әрі күшейе түседі. Егер ол өз өкілеттігі бойына басқаларды ғана кінәлайтын болса, ол аз ғана жақтастарын сақтап қалуы мүмкін, бірақ тарихта сәтсіз үкімет ретінде қалады. Корей халқының өз президентіне деген сенімсіздігі халық тарапынан митингтерге әкеледі. Көптеген адамдар Сеул қалалық әкімшілігінің алдына жиналып, көшелерде «Фукусима АЭС-інен ластанған суды ағызуды тоқтатуға арналған ұлттық митингіге» қатысты. Олар "Фукусимада ластанған суды төгуді доғар!", "Біз Юн Сок Ёль режимін айыптаймыз!", "Президент Юн Сок Ёль! Оңтүстік Корея сіздің зертханаңыз емес. Қазір тоқта", "біз адамдар үшін жұмыс істеуіміз керек, бұл халықтың бұйрығы" деген ұрандармен шықты. Корей халқы наразы, өйткені Корей түбегіндегі әскери дағдарыс бұрынғыдан да ушығып тұр, ал Юн Сок Ёль демократия мен халықтың тіршілігіне қарсы дүрбелеңге түсіп жатыр. Халық әскери дағдарыс туралы айтқанда, олар Корея, Америка Құрама Штаттары және Жапония арасындағы Әскери альянс Корей түбегіндегі бейбітшілікті бұзып, жапон милитаризмінің қайта жандануына жол беріп жатқанын білдіреді. Әрине кезінде Жапония астында біраз болып, қорлық көрген корей халқы оқиғаның қайтадан қайталануын қаламайды. Дегенмен, Юн Сок Ёль әкімшілігі Жапонияның ұлттық мүдделері үшін Корея мен АҚШ одағын нығайтуды дәйекті түрде үндеу арқылы Корей түбегіндегі әскери дағдарысты ушықтыруда. Бұл сенімсіздікке алып келетін бірден бір іс әрекет. Солтүстік Кореяға қатысты Юн Соктың саясаты да біраз сынға ұшырады. Атап айтқанда Президент Юн Сок Ёлдың Солтүстік Кореяға ұсынған батыл жоспары. Бұл ядролық қарудан қауіпсіздікке кепілдік берілген жағдайда Солтүстік Кореяға экономикалық қолдау көрсетуге негізделген алты бастама туралы. Солтүстік Корея мұны сынап: «Босқа армандамандар» деп жауап берді. Сонымен қатар Президент Юн Сок Ёль Солтүстік Кореяның ядролық мәселесі ушыға түссе, Оңтүстік Кореяның өзінің ядролық қаруы болуы мүмкін екенін айтты. Бұған қоса, Солтүстік Кореяға қарсы Корея мен АҚШ-тың біріккен дұшпандық

жаттығулары, Солтүстік Кореяға қарсы американдық жойғыш ұшақтардың барлау ұшулары және заңның конституцияға қайшы екендігі байқалды. Әрине осындай мәлімдемелерден корей халқы екі ел арасында соғыстың басталуынан қауіптеніп, митингтерге шығады. Ең бастысы – «қоғамдық пікір». Президент Юн Сок Ёлдың бұл мәселелерді шешуге қоғамдық сезімі мен көзқарасы жоқ па деген сұрақ әлі де шешімін таппаған. Осыған байланысты президент Юн осылай деді: «Мен президент ретінде бірінші рет болғандықтан, мен ресми және бейресми сияқты нәрселерді қалай бөлуге болатынын және оларды қалай ұйымдастыруды бірте-бірте ойластырамын. Мен енді бастадым, сондықтан қоғамдық пікірді тыңдай отырып, бірте-бірте ойланатын боламын» [5][6][7][8].

Көптеген сарапшылардың президент Юн жайлы пікірі әртүрлі. Ресейлік сарапшылар қазіргі президенттің бірқатар проблемаларын атап өтті. Біріншісі – әлеуметтік жіктелудің жоғары деңгейі. Екінші мәселе – күрт инфляциядан туындаған экономикалық қиындықтар, вонның долларға шаққандағы құнының әлсіздігі және пайыздық мөлшерлеменің өсуі сияқты қазіргі қиындықтар. Кейбір Ресей экономистердің көзқарасы бойынша, ел кем дегенде 2008 жылғы экономикалық дағдарысқа ұқсас жағдайға тап болуы мүмкін. Даулы кадрлық тағайындаулар, мұнда Юнға деген үш шағым болды. Біріншісі инклюзивтіліктің және гендерлік теңдіктің жоқтығына қатысты: оның негізгі мемлекеттік лауазымдарға үміткерлерінің көпшілігі оның жеке қарым-қатынастары бар адамдар, негізінен Сеул ұлттық университетін бітірген 50-дегі ер адамдар. Екіншісі «прокурорлар республикасы» туралы айтады, өйткені Юнның серіктестерінің арасында белгілі себептермен көптеген адамдар прокурор болған. Үшіншісі нақты келеңсіздіктерге қатысты, олардың тақырыптары сыбайлас жемқорлықтың нақты істерінен бастап, бұрыннан даулы айыптауларға дейін. Көп жағдайда бәрі өз-өзінен бас тартумен және жұмыстан босатумен аяқталды. Ресей Консерваторлары көзқарасын алғанда, Юн адамдардың үмітін ақтай алмады және болашаққа деген көзқарасы негізінде жаңашылдық пен өзгерістер енгізу туралы уәдесін орындай алмады деп пікір білдірді. Олардың пайымдауынша, ол шешуші кезеңде жоспар ұсынып, мемлекеттік басқарудың негізін қалау керек еді, бірақ ол бұл істе сәтті болмады. Оппозиция ойының тұрғысынан алғанда, ол мүлде дәрменсіздіктің үлгісі бола отырып, диктатура құрып жатыр. Босқындар қауымдастығының кейбір мүшелері Юнның адам құқықтарына қатысты саяси идеяларын құптайды, сонымен бірге прагматикалық көзқарас қажеттігін атап өтеді. Оңтүстік Кореядағы солтүстік корейлық босқындар Юн Сок Ёлдың жаңа әкімшілігіне салыстырмалы түрде оптимистік көзқараспен қарайтынын босқындар қауымдастығының мүшелері Корей телеканалдарына хабарлаған болатын. Олардың пікірінше, КХДР-дағы адам құқықтарының бұзылуына көбірек көңіл бөлінуін және КХДР-дағы коммерциялық емес ұйымдардың қызметі үшін көбірек мүмкіндіктерді құптайды. «Мен Юн бұрынғы әкімшілік кезінде қысымға ұшыраған Солтүстік Корея құқық қорғау ұйымдарының құқықтарына кепілдік береді деп үміттенемін», - деді жиырма жастағы босқын студент. «Жаңа үкімет оларға қолдау көрсетпесе де, Юнның бұл үкіметтік емес ұйымдарға қолдау көрсетуінің ең үлкен жолы- жоюшы ретінде әрекет етпеу», - деді кеңседе жұмыс істейтін отыздан асқан босқын. «Адамдардың негізгі қажеттіліктері қанағаттандырылатынына көз жеткізіңіз»- деп өз үндеулерін білдірген болатын [9].

Жалпы саяси әлемде негізгі сөз – ол «сенім». Кореяда тұратын азаматтар Корея саясатындағы сенімнің маңыздылығы туралы ойлайды. Президентке сенім туралы сауалнама, ағымдағы оқиғалар, күмән мен сенімсіздік және жоғарыда аталған әртүрлі саяси мәселелерде-президент Юн Сок Ёл барлығының ортасында. Юн Сок Ёлдың президент ретінде зерттей келе корей халқының оған деген наразылығын көрдік. Мен Юн Сок Ёлдың режимі әділетсіздікпен, қарым-қатынастың жоқтығымен және сенімсіздікпен сипатталатын тарихтағы ең нашар режим деп есептейміз. Бұған Юн әкімшілігінің рейтингі 30%-дан төмен екендігі объективті түрде дәлел. Әрине осыдан кейін корей халқында бұл үкімет елді басқара ала ма, жоқ па деген пікірталас туындайды. Бұл пікірталас импичментке алып келуі әбден мүмкін. Халықтың президентке импичмент жарылаған кездері болды, бірақ олар митингпен аяқталып, ауқымды түрде болған жоқ.

Елдегі қазіргі ушығып бара жатқан жағдайды қалпына келтіре алмаса өз беделінен, қызметінен айырылу қаупі әбден мүмкін. Көріп отырғанымыздай, президенттің алар асулары халықпен жақсы қарым-қатынас орнатпаса биік болуы екі талай. Президент Юн ала алмаған биік асуларды басқа президенттің бағындыруы болашақта болуы әбден мүмкін деген қорытындыға келдік.

### Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. 윤석열정부.2024//<https://namu.wiki/w/%EC%9C%A4%EC%84%9D%EC%97%B4%20%EC%A0%95%EB%B6%80> (есепке алынған күн: 01.03.2024)
2. 청년 2 인에 묻다.. "내가 윤석열을 지지하는 이유".2022//  
[https://www.ohmynews.com/NWS\\_View/at\\_pg.aspx?CNTN\\_CD=A0002814928](https://www.ohmynews.com/NWS_View/at_pg.aspx?CNTN_CD=A0002814928) ( есепке алынған күн: 05.03.2024)
3. 한국자취생애인협회, 윤석열 후보 지지선언2022//  
<https://www.ablenews.co.kr/news/articleView.html?idxno=97503> ( есепке алынған күн: 06.03.2024)
4. 윤석열 프로필 – 좌찬검사에서 대선후보까지,2022//  
[/https://gfsmaru.tistory.com/entry/%EC%9C%A4%EC%84%9D%EC%97%B4-%ED%94%84%EB%A1%9C%ED%95%84-%EC%A2%8C%EC%B2%9C%EA%B2%80%EC%82%AC%EC%97%90%EC%84%9C-%EB%8C%80%EC%84%A0%ED%9B%84%EB%B3%B4%EA%B9%8C%EC%A7%80](https://gfsmaru.tistory.com/entry/%EC%9C%A4%EC%84%9D%EC%97%B4-%ED%94%84%EB%A1%9C%ED%95%84-%EC%A2%8C%EC%B2%9C%EA%B2%80%EC%82%AC%EC%97%90%EC%84%9C-%EB%8C%80%EC%84%A0%ED%9B%84%EB%B3%B4%EA%B9%8C%EC%A7%80) (есепке алынған күн: 09.03.2024)
5. [신뢰도 조사] 신뢰도 가장 낮은 현직 대통령 윤석열2022//  
<https://www.sisain.co.kr/news/articleView.html?idxno=48441> (есепке алынған күн 12.03.2024)
6. 윤석열 대통령 국정기조 바꾸는 것만이 대한민국 혼란상을 끝낼 길이다.2023//  
<https://m.blog.naver.com/interojh/223178550177> (есепке алынған күн 14.03.2024)
7. (8 월 26 일)윤석열 대통령 대한민국은 당신의 실험실이 아닙니다.2020-2023//  
<https://m.blog.naver.com/jongroyang/223223174143> (есепке алынған күн: 15.03.2024)
8. [전쟁위기] “아게 다 전쟁광 윤석열 때문...탄핵해야”...49 차 평화촛불2024//  
<https://www.jajusibo.com/64212> (есепке алынған күн: 17.03.2024)
9. Грозит ли импичмент Юн Сок Ёлю в 2023 году? 2022// <https://russiancouncil.ru/analytics-and-comments/analytics/grozit-li-impichment-yun-sok-yelyu-v-2023-godu/> (есепке алынған күн: 19.03.2024)

ӘОЖ 378.096

### ҚЫТАЙ ТАРИХЫНДАҒЫ ӘУЛИЕ ФЕНОМЕНІН ЗЕРТТЕУ НЕГІЗДЕРІ

Әбикен Ажар Сайранқызы

[abikenovk2017@gmail.com](mailto:abikenovk2017@gmail.com)

Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ,

Халықаралық қатынастар факультетінің студенті, Астана, Қазақстан.

Ғылыми жетекшісі - А.М. Азмуханова

Кез-келген қоғамның сипаты және оның алға қарай дамуы сол қоғамның рухани ахуалымен анықталатыны белгілі. Қоғамдағы әлеуметтік-экономикалық және саяси қайта құрулардың табысты болуын көп жағдайда, сол қоғамды құратын жекелеген адамдардың рухани даму деңгейі анықтайды. Егер ХХІ ғасырда рухани құндылықтарды қолдамайтын болсақ, болашақтың терең бойлап жатқан мұраларымыз ұмыт болмауына кім кепіл? Мемлекет басшысы